

Interview

GÉRARD DELVAUX

BRUNO COLMANT

«De complementariteit tussen de verschillende actoren van de boekhoudsector gaat zich harmonieus ontwikkelen.»

“Nieuwe perspectieven voor de accountants”

Een kerngedachte bij dit gesprek is dat Bruno COLMANT van mening is dat de interne accountants een belangrijker rol zullen moeten spelen bij de boekhoudkundige certificatie van de financiële staten van de ondernemingen. Deze evolutie kadert in een algemene tendens om deze certificatie opnieuw binnen de ondernemingen te laten uitvoeren, in plaats van ze uit te besteden, en de verantwoordelijkheid van de bestuurders te vergroten welke bestuurders, vóór de boekhoudkundige controle, een soort precertificatie zullen eisen. De accountants zouden, dankzij hun deskundigheid in de financiën en de bedrijfstak, en mits ze bepaalde regels naleven, ook deel kunnen uitmaken van de raad van bestuur van genoteerde ondernemingen.

IAB : : Naast uw functie als bankier bent u, door uw opleiding en uw publicaties, steeds nauw bij ons instituut betrokken gebleven : hoe ziet u de toekomst van het beroep van accountant en belastingconsulent ?

Bruno Colmant : De functie van accountant, net zoals die van belastingconsulent trouwens, is zo complex en gespecialiseerd aan het worden dat ze duidelijk nood heeft aan een erkenning van de beroepsbekwaamheid. Trouwens, en dat is mijn tweede bemerking, we moeten er ons van bewust zijn dat de boekhouding de kern is van de corporate governance. De Amerikanen hebben dat zeer goed begrepen en weten dat de boekhoudkundige of financiële certificatie de kwaliteit van de corporate governance meer dan ooit versterkt. In dat perspectief moeten de toekomstige behoeften aan

In het kader van de traditionele ontmoetingen van de directie van het IAB met vooraanstaanden uit de politieke, economische en academische wereld, hebben Voorzitter Gérard DELVAUX, Ondervoorzitter Erwin VERCAMMEN en Algemeen directeur Eric STEGHERS een gesprek over de toekomst van het beroep gehad met Bruno COLMANT, Doctor in de Beheerswetenschappen, Professor aan de Fiscale Hogeschool en aan het HEC-Liège/Ulg, lid van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en Gedelegeerd-bestuurder van ING België.

certificatie worden gezien. Om ons ervan te vergewissen volstaat het het ontwerp van Corporate Governance Code, opgesteld onder leiding van Maurice LIPPENS, erop na te lezen. Bij deze Code staat de boekhoudkundige monitoring centraal en de vereisten in verband met de functie van onafhankelijk bestuurder

zijn veeleer van deskundige, financiële en sectorale dan van procedurele aard.

In het ontwerp LIPPENS wordt voorgesteld dat het auditcomité de financiële verslaggeving moet controleren met als doel zich ervan te vergewissen dat de financiële staten, op statutaire en geconsolideerde basis, een juist, getrouw en bevattelijk beeld van de situatie en de vooruitzichten van de onderneming vertonen. Dat onderzoek slaat niet alleen op de juistheid en de volledigheid van de financiële informatie en de boekhoudkundige methoden, maar ook op de kwaliteit en de samenhang van de financiële informatie.

Maar naast deze evolutie bestaat er een sterke tendens waarvan de omvang vaak aan de aandacht van de protagonisten ter zake ontsnapt. Voorheen werd de beoordeling van de kwaliteit van de controle van de boekhouding en van de juistheid van de financiële staten uitbesteed, zeker door de ondernemingen die een commissaris-revisor moeten aanstellen. Maar vandaag trachten wetgevende en regelgevende initiatieven de boekhoudkundige controle binnen de onderneming te

laten gebeuren en de aansprakelijkheid van de bestuurders te vergroten. In dat licht krijgt de taak van de interne accountant een totaal nieuwe dimensie waardoor zijn belang ongetwijfeld zal toenemen.

Het is dus mogelijk dat we geleidelijk aan evolueren naar een boekhoudkundige toestand die vergelijkbaar is met die van Nederland, waar de certificatie van de rekeningen, qua expertise, competentie en deontologie, verdeeld is over de externe en de interne audit. En ook daar zijn de interne accountants de aangewezen personen om de rol van interne controleur op zich te nemen. Kortom, ik denk dat de complementariteit tussen de verschillende actoren van de boekhoudsector zich harmonieus gaat ontwikkelen.

IAB : Is dat geen omschrijving die veeleer op de grote ondernemingen van toepassing is ?

Bruno Colmant : Zeker. Maar in de kmo's zijn de accountant en de belastingconsulent in een hele reeks aangelegenheden de eerste gesprekspartners, om niet te zeggen de bevoorrechte adviseurs, van de bedrijfsleider. En die rol zal nog worden versterkt. En wat de grote ondernemingen betreft, stel ik vast dat ze de neiging hebben hun intern competentieniveau te verhogen. In deze optiek is het feit accountants in de eigen rangen te tellen, voor de onderneming een natuurlijke behoefte geworden. Het is ook een belangrijke evolutie. Onder meer in die zin dat de boekhouding geen starre materie meer is die men enkel door ervaring leert. Integendeel, het is een materie die wordt aangeleerd en het bewijs van deze studie is de erkenning !

IAB : Laten we het even hebben over de relatie van de accountant met de kredietverstrekker, met name de bankier : hoe ziet u de rol van ons beroep in deze dialoog ?

Bruno Colmant : De bankier weet dat de accountant en de belastingconsulent over competentie en beroeps-ethiek beschikken en dat deze kwaliteiten borg staan voor de ernst van de dialoog. Vergeet niet dat de accountant vaak nauw betrokken is bij de ontwikkeling van de onderneming : zij het door middel van het financieel

plan, bij de oprichting of tijdens de levensloop van de onderneming. En wat stellen we vast ? Wel, tal van banken ontwikkelen steeds meer producten die niet meer alleen krediet verstrekken op de oude wijze, maar steeds meer een beroep doen op boekhoudkundige en fiscale spits-technologie. En daarbij zijn de competentie en de ethiek van de leden van het IAB voor de bankier-kredietverstrekker van niet te schatten waarde. Dergelijke evolutie vereist ook meer competentie ter zake binnen de banken.

IAB : Uit hetgeen u zegt, blijkt uw bekommernis om de vorming van onze leden nog te verbeteren. Is die, naar uw mening, dan niet toereikend ?

Tal van banken ontwikkelen steeds meer producten die niet meer alleen krediet verstrekken op de oude wijze, maar steeds meer een beroep doen op boekhoudkundige en fiscale spits-technologie.

Bruno Colmant : Op deze vraag moet ik een genuanceerd antwoord geven. Ik heb onlangs de erkenningen als accountant en belastingconsulent ontvangen. Ik was onder de indruk van het niveau van de door het IAB georganiseerde examens. Deze examens voeren de splitsing door, zowel wat de deskundigheid als de deontologische aspecten betreft. Maar, dat gezegd zijnde, moet meer dan ooit het niveau van de permanente vorming worden verhoogd. Ik vraag me trouwens af of deze permanente vorming niet te algemeen is en niet te weinig gericht is op de toekomstige vereisten van de accountant. Er ligt ongetwijfeld een te grote kloof tussen de moeilijkheid van het ingangs- of toelatingsexamen en de kwaliteit van de permanente vorming. En toch wil ik geenszins de organisatoren van deze vorming, noch de kwaliteit ervan bekritisieren. Maar ze is niet genoeg toegespitst op bepaalde hoofdlijnen, onder meer het loutere beheer en de nieuwe boekhoudkundige ontwikkelingen, zoals de IAS/IFRS-normen.

IAB : Welke kan, naar uw mening, één van de toekomstige opdrachten van de accountant en/of belastingconsulent zijn ?

Bruno Colmant : We moeten kijken naar wat zich momenteel in de Verenigde Staten afspeelt, onder meer in het kader van de nieuwe eisen inzake corporate governance, die samengevat zijn in de wet Sarbanes-Oxley. We stellen vast dat in tal van vennootschappen,

de auditcomités samengesteld zijn uit personen die opheldering moeten verschaffen over de bedrijfsboekhouding. Waarom legt het IAB – in die wetenschap – niet meer de nadruk op het feit, bijvoorbeeld in de media, dat iemand die de titel van accountant heeft, best in staat is een kritische rol te spelen bij de analyse van de rekeningen van de ondernemingen ?

IAB : Wilt u daarmee zeggen dat een accountant de opdracht van onafhankelijk bestuurder kan vervullen ?

Bruno Colmant : Inderdaad. Dat houdt mijn betoog in. De huidige tendens in de Verenigde Staten is dat de raden van bestuur ten minste één persoon tellen die over een boekhoudkundige en financiële kwalificatie beschikt. Uiteraard dienen de regels van de onafhankelijkheid te worden nageleefd en moet het geheel misschien onder het toezicht van het IAB worden geplaatst. Naar mijn gevoel is dat een onvermijdbare evolutie.

IAB : Wat zijn uw bemerkingen over de verschillende financiële schandalen die de laatste drie jaar zo veel beroering hebben verwekt ?

Bruno Colmant : Het einde van vorige eeuw was ongetwijfeld het tijdperk van de boekhoudkundige afgang. In de Verenigde Staten betekende de concordatasaanvraag van Enron het einde van het blind vertrouwen in de boekhoudkundige certificatie door een internationaal auditbureau. En, dichterbij ons, zijn de boekhoudkundige fraudes bij Ahold en Parmalat een variatie op dezelfde thema's van gebrek aan transparantie en belangenvermenging. Dat kan iedereen vaststellen en, gelet op de studies die ik aan de boekhoudkundige wetenschap heb gewijd, ben ik de eerste om dat te betreuren. In dat giftige klimaat waarin de schandalen elkaar opvolgden – denk maar aan de afleidingen naar belastingparadijzen, de hemipleegische balansen, de fictieve winsten, de verdoken uitgaven, de gemanipuleerde omzetten, enz. – leek de bekendmaking van de resultaten van bepaalde ondernemingen meer op een politieromantje dan op een droge publicatie van financiële staten.

IAB : Maar riskeren we, door deze schandalen te veroorzaken, er geen zootje van te maken : deze boekhoudkundige tekortkomingen zijn per slot van rekening toch zeer uiteenlopend qua context en qua gevolgen ?

Bruno Colmant : Uiteraard. Wat is immers het directe verband tussen een Amerikaanse energiemakelaar, een Nederlandse grootdistributeur en een Italiaanse agroalimentaire groep ? De commentatoren, die veel te snel

de Angelsaksische boekhoudnormen en bepaalde corporate-organisatievormen in vraag hebben gesteld, zouden zich, mijns inziens, enigszins moeten intomen : boekhoudschandalen maken geen onderscheid qua perioden, sectoren, vormen van aandeelhouderschap, zij het familiaal of gespreid, noch boekhoudstandaarden. Maar tevens hebben deze boekhoudschandalen een gemeenschappelijke achtergrond. Het betreft de inefficiëntie van bepaalde mechanismen waarvan gedacht werd dat ze het openbaar spaarwezen konden beschermen. Het is om deze reden dat het boekhoudkundig beroep aan een interne overpeinzing toe is. Het doel van de boekhoudkundige controle is de aandeelhouders een onafhankelijk advies te geven over het getrouw beeld van een balans, hetgeen uiteraard een relatief concept blijft. Maar welke legitimiteit heeft de boekhoudkundige certificatie als ze niet tot doel heeft de aandeelhouders en de schuldeisers te informeren over de werkelijke resultaten van de activiteiten, of, op zijn minst, over de continuïteit van de onderneming ? Daar stelt zich het probleem. En moeten we er nog de frauduleuze mechanismen van een aantal verlichte ondernemingen aan toe voegen... Eén vraag zal onvermijdelijk worden gesteld, deze van de verantwoordelijkheid van de bestuurders en van de burgerlijke aansprakelijkheid van de externe controllers van deze ondernemingen. De kwestie is van internationale omvang, hoewel ik moet toegeven dat de hoge competentie van onze revisors, hier in België, heel wat schandalen heeft kunnen vermijden. Maar ik plaats me op internationaal niveau, want het is daar dat de kwestie van de audit zal moeten worden opgelost. Deze kwesties zouden de instellingen voor prudentiële controle moeten wakker schudden, want het leveren van auditdiensten onder een mondiaal logo verbergt een hele reeks zeer uiteenlopende juridische situaties. Bepaalde auditkantoren beperken zich tot nationale verplichtingen, terwijl andere wereldwijd gevestigd zijn. Het is duidelijk dat zulks problemen oproept en dat de auditsector zich daarover moet bezinnen. Ik onderstreep andermaal dat het een internationaal probleem betreft dat geen oordeel inhoudt over de kwaliteit van het werk dat in België wordt geleverd. En dat is van zeer hoog niveau...

IAB : Een paar weken geleden hebben de Europese autoriteiten de IASB, de privé-instelling die het nieuw referentiestelsel van de boekhoudkundige IAS/IFRS-normen opstelt, hun beslissing meegedeeld om de toepassing van twee belangrijke bepalingen (IAS 32 en 39) betreffende de verwerking van de financiële instrumenten uit te stellen. Kunt u, als bankier, ons de reden daarvan uitleggen ?

Interview

Bruno Colmant : Om eerlijk te zijn, deze beslissing verzwakt de integrale aanneming van dit corpus van nieuwe regels die vanaf 2005 op alle beursgenoteerde Europese ondernemingen zouden moeten worden toegepast. Zes maanden vóór een nooit geziene boekhoudkundige omwenteling worden tal van Europese ondernemingen in het ongewisse gelaten over hun financiële mededelingsplicht.

IAB : En wiens schuld is dat ?

Bruno Colmant : Waarschijnlijk die van alle protagonisten in verschillende mate. Vooreerst stonden de Europese autoriteiten voor het probleem dat ze de lidstaten moesten overtuigen om af te zien van de verbetering van een autonoom Europees boekhoudrecht en om regels van Angelsaksische oorsprong aan te nemen. En de IASB heeft waarschijnlijk de moeilijkheden onderschat in verband met de toepassing van een boekhoudkundig kader dat veeleer theoretisch was en nooit aan de praktijk werd getoetst. Afgemeten aan de Europese boekhoudkundige geschiedenis, kunnen de tegenstellingen tussen de Europese boekhoudautoriteiten en het IASB weliswaar als gering worden beschouwd. De belangen zijn nochtans fundamenteel. De invoering van de nieuwe normen betekent een breuk met een boekhoudkundige filosofie die geënt is op de bepalingen van de Code Napoleon. Vanaf 2005 moeten we er ons rekenschap van geven dat de boekhouding niet meer de algebra van het recht is. Maar het conflict tussen de Europese Unie en de IASB illustreert ook de breekbaarheid van de institutionele partnership tussen de overheids- en de privé-sector.

De Europese autoriteiten hebben, door de opstelling van hun boekhoudreglementering te delegeren aan een privé-instelling, met name de IASB, de greep erop immers gedeeltelijk gelost. Dit is een uitzonderlijke ontwikkeling en na de voltooiing ervan moet de Europese Unie trachten haar institutionele onafhankelijkheid te bewaren. Het is om die reden dat er verscheidene Europese mechanismen actief zijn om de IAS/IFRS-normen voorafgaandelijk door te lichten, zoals de tijdelijke opschorting van normen IAS 32 en 39 zopas aantoonde.

IAB : Maar bevindt de IASB zich in een comfortabeler situatie ?

Bruno Colmant : Niet echt. De doelstelling van de board is een nomenclatuur van universeel geldende boekhoudkundige normen op te stellen. Deze ontwikkeling krijgt slechts een legitiem karakter als de normen een

concrete voltooiing krijgen. De goedkeuring ervan door de Europese autoriteiten zou de bekrachtiging ervan betekenen.

Maar we moeten weten dat de IASB tegelijkertijd betrokken is bij een convergentieproces om de IAS/IFRS-normen te laten samenlopen met de Amerikaanse normen, opgesteld door de Financial Accounting Standards Board (FASB). Elke afwijking van de IAS/IFRS-normen ten aanzien van hun Amerikaanse homologen, verzwakt deze toenaderingspoging en tast het onafhankelijkheidspotentieel van de IASB aan.

En ook hier is de inzet hoog. Het welslagen van dit convergentieproces houdt de mogelijkheid in dat de Amerikaanse beursautoriteiten, die na de Enron- en WorldCom affaires protectionistischer en strenger zijn geworden op het vlak van boekhoudkundige informatie, de IAS/IFRS-normen zouden erkennen.

De Amerikaanse beursautoriteiten zijn dus ook geïnteresseerd in deze boekhoudkundige convergentie tussen de IAS/IFRS-normen en de Amerikaanse regels. Het mislukken van deze convergentie zou sommige buitenlandse ondernemingen kunnen afschrikken om zich op de Amerikaanse beurs te laten noteren, gelet op de strenge boekhoudkundige verplichtingen die deze notering met zich meebrengt. De inkomsten van de beurs van New York, die haar ambitie om een eigen notering te beginnen niet onder stoelen of banken steekt (zoals Euronext), zouden daardoor in het gedrang kunnen komen. De volgende maanden zullen dus beslissend zijn voor de omvang van de boekhoudkundige omwenteling.

Er resten immers vele vragen : Worden alle IAS/IFRS-normen ingevoerd, met inbegrip van normen IAS 32 en 39, of wordt het daarentegen een "light"-invoering van de IAS/IFRS-normen, waarbij voor de kredietinstellingen en de verzekeringsondernemingen technische uitzonderingen of sectorale afwijkingen worden voorzien ?

Het is moeilijk te zeggen, maar waarschijnlijk zullen de technische verbeteringen aan normen IAS 32 en 39 worden beperkt tot bepaalde sectoren. Voorts zijn er nog een paar actoren die ontstemd zijn over de invoering van de IAS/IFRS-normen die wakker liggen van de uitsluiting van de bepaalde ondernemingen uit het toepassingsgebied ervan. Ik denk bijvoorbeeld aan de Belgische holdings en aan de Bevaks. Maar wat voor mij telt, is dat de voornaamste actoren die bij het debat betrokken zijn, zich erbij aansluiten, met name de ondernemingen. De juridische vaagheid waarmee ze

worden geconfronteerd, is geen goed signaal voor de financiële markten. Want we mogen niet vergeten : de invoering van de IAS/IFRS-normen heeft als essentieel doel de kwaliteit van de boekhoudkundige informatie te verbeteren. En dat zal uit de praktijk moeten blijken.

IAB : En waarom zijn de banken nu bezorgd om de invoering van de IAS/IFRS-normen ?

Bruno Colmant : De invoering van de IAS/IFRS-normen betekent de omzetting van ons boekhoudrecht naar een op Angelsaksische leest geschoeide normalisatie. En in de marge van de overgang naar de IAS/IFRS-normen, zien we dat het gaat om een evolutie van een schuldeisersboekhouding naar een aandeelhoudersboekhouding. Het uitdrukken van waarden, en niet meer van historische kostprijzen, op de balans, tracht de boekhoudkundige waardering van het eigen vermogen beter in overeenstemming te brengen met de waardecreatie van de aandeelhouders, met als tegenhanger de hogere boekhoudkundige volatiliteit.

Deze evolutie naar een aandeelhoudersboekhouding, terwijl de kredietinstellingen traditioneel in termen van schuldenaar en schuldeiser denken, is echter niet de beslissende factor geweest die de banksector ertoe heeft aangezet om wijzigingen te eisen. Talrijke Europese financiële instellingen zijn wereldwijd actief en dus onder meer in de Angelsaksische landen. Die geografische diversiteit van hun aandeelhouderschap is trouwens gewild : de voornaamste Europese banken zijn in de VS genoteerd. Naar onze mening berust de onenigheid vooral op het feit dat de IAS/IFRS-normen een onafgewerkt, en dus nog precair en onnauwkeurig referentiestelsel vormen. Voor de kredietinstellingen leidt zulks tot vaak verwarde boekhoudkundige voorschriften die, op basis van criteria die veeleer blijf geven van hun boekhoudkundige aard dan van hun economische functie, waarden en kosten door elkaar haspelen.

Het initiatief van de IASB beoogt daarentegen de totale vergelijkbaarheid van de ondernemingsrekeningen. Zulks leidt tot een normenstelsel dat van toepassing is op alle economische sectoren. De IASB verwerpt het toelaten van sectorale boekhoudkundige regels ten voor-

dele van een enig model dat slechts in bijzondere omstandigheden voor bepaalde transacties in uitzonderingen voorziet. De sectorale informatie wordt alleen in de toelichting bekendgemaakt.

Dat de IAS/IFRS-normen niet geschikt zijn voor de banksector, komt op bepaalde gebieden tot uiting.

Dat geldt bijvoorbeeld voor de regels inzake de financiële instrumenten die toelaten het rentevoetrisico te beheersen, met name te dekken, tussen de inleg door de klant en de wederbelegging ervan in obligaties.

In dezelfde gedachtegang worden te strenge regels opgelegd om obligaties tegen historische waarde te kunnen boeken. Eén van deze voorwaarden is dat de kredietinstelling zich ertoe verbindt deze tot op hun vervaldag te houden. Dergelijk voorschrift is overdreven, omdat het de bank ertoe verplicht, omwille van boekhoudkundige regels, haar beleggingspolitiek, en dus haar risicobeheersing te wijzigen.

Voor wat de obligatieportefeuille betreft, verplichten de IAS/IFRS-normen de banken ertoe, naargelang de balansindeling, ervoor te kiezen de koersvolatiliteit in de resultatenrekening of in het eigen vermogen op te nemen. Deze arbitrage tussen de volatiliteit van het resultaat en van het eigen vermogen is cruciaal. Aangezien het solvabiliteitsrisico van de banken niet rechtstreeks kan worden opgemerkt, zou een opwaartse schommeling van de fair value van het eigen vermogen verkeerdelijk kunnen worden geïnterpreteerd als een waardeverhoging van de prudentiële kwaliteit of, integendeel, als een risicostijging. Omgekeerd zou een vermindering van de fair value van het eigen vermogen slecht kunnen worden geïnterpreteerd en ten onrechte de prudentiële controle alarmeren.

Nog andere bepalingen worden in vraag gesteld : de voorwaarden om financiële instrumenten aan de balans te onttrekken, te starre voorwaarden voor de boeking van dekkingverrichtingen, technische moeilijkheden voor de verwerking van afgeleide instrumenten die aan een "gast"-instrument worden gekoppeld, te restrictieve voorwaarden voor interne contracten, enz.

En in de marge van de overgang naar de IAS/IFRS-normen, zien we dat het gaat om een evolutie van een schuldeisersboekhouding naar een aandeelhoudersboekhouding.

Interview

De toepassing van de IAS/IFRS-normen op de banksector stelt een fundamenteel probleem. Met name de vraag of een bank boekhoudkundig moet worden beschouwd als een in geld om te zetten financieel actief, waarvan alle activa en passiva onmiddellijk liquide kunnen worden gemaakt, dan wel als een instelling waarvan de economische functie in essentie de transformatie van termijnen is. De eerste visie rechtvaardigt de veralgemeende toepassing van de regel van de fair value voor de waardering van de boekhoudkundige aggregaten (met als tegenhanger de procyclische effecten waartoe deze methode aanleiding zou kunnen geven), terwijl de tweede visie voor het behoud of gedeeltelijk behoud van de waardering tegen historische kostprijs pleit.

Aangezien de kredietinstellingen zich zowel met transformatie-activiteiten als met financiële handel bezighouden, zijn de IAS/IFRS-normen een wankel compromis tussen twee boekhoudstandaarden die, op zichzelf genomen, coherent zijn.

De banken staan dus voor een geduchte uitdaging, en de Belgische banken bereiden zich zeer goed voor. Dit gezegd zijnde, stelt de geleidelijke invoering van de fair value voor de kredietinstellingen conceptuele problemen. Deze problemen zijn veelzijdig : kost, complexiteit, volatiliteit van de resultaten en het eigen vermogen, financiële berichtgeving en effect ervan op de houding van de ondernemingen.

IAB : Wat te denken van de regel van de fair value ?

Bruno Colmant : De Europese boekhouding steunt op de waardering van de actief- en passiefposten tegen hun historische kostprijs. De regel van de fair value, die de IAS/IFRS-normen huldigen, heeft daarentegen tot gevolg dat bepaalde balansposten tegen hun marktwaarde worden gewaardeerd.

De regel van de fair value heeft een theoretische samenhang. Hij levert echter geen afdoend antwoord op de drie principiële maar tegenstrijdige eisen van de boekhouding, namelijk de juistheid, de getrouwheid en de vergelijkbaarheid van de boekhoudkundige waarden. De IAS/IFRS-normen zijn dus gedeeltelijk onaf. Voor sommige boekhoudkundige aggregaten huldigen ze de regel van de fair value, maar zonder de aard van de transacties waarop de fair value wordt toegepast weer te geven.

IAB : We hebben de indruk dat u veeleer voorstander van de IAS/IFRS-normen bent. Denkt u niet dat de kmo's ervan moeten worden uitgesloten ?

Bruno Colmant : Ik ben geen onvoorwaardelijke voorstander van de IAS/IFRS-normen in hun huidige stand, want ze stellen zware en niet opgeloste toepassingsproblemen voor de financiële sector. Wat van belang is, is dat deze normen door de banken worden erkend en het beheer niet vervalsen, zoals norm IAS 39 in zijn huidige redactie jammer genoeg dreigt te doen. Er moeten in elk geval verbeteringen worden aangebracht. Op termijn, en mits de nodige verbeteringen worden aangebracht, zullen deze normen op alle ondernemingen toepasselijk worden. Zoiets moet over een hele generatie worden bekeken, want het is niet denkbaar dat we tot in het oneindige met een boekhoudrecht met twee snelheden blijven opgezadeld zitten. Aan de ene kant een hoogkwalitatief geavanceerd boekhoudrecht voor de beursgenoteerde ondernemingen, en aan de andere kant een vastgeroest boekhoudrecht voor de andere ondernemingen.

IAB : Denkt u, vanuit deze invalshoek, dat wij klaar zijn voor de ommekeer ?

Bruno Colmant : De Commissie voor Boekhoudkundige Normen moet haar werk tot hervorming van het Belgisch boekhoudrecht, waar ze sinds het begin van de jaren negentig actief mee bezig is, voortzetten. België kan zich niet permitteren de kans te laten liggen om zijn boekhoudrecht te moderniseren om het geleidelijk aan af te stemmen op de internationale normen, met name de IAS/IFRS-normen. De Commissie voor Boekhoudkundige Normen is zich daar welbewust van. Een andere kwestie die bij gelegenheid zal worden gesteld is die van de eventuele ontkoppeling van de fiscaliteit en het boekhoudrecht. Dat debat is nog niet voor morgen, want de IAS/IFRS-normen zullen in eerste instantie alleen van toepassing zijn op de geconsolideerde rekening van genoteerde ondernemingen, en die geconsolideerde rekening is gedefiscaliseerd. Maar in geval van een meer veralgemeende toepassing van de IAS/IFRS-normen, moet deze kwestie opnieuw worden besproken. De Hoge Raad voor de Financien heeft Didier Reynders trouwens al verzocht deze problematiek te onderzoeken.¶